

Dosar nr. 2ra-2137/18

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (N. Arabadji)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros)

DECIZIE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Dumitru Visternicean
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Pavel Troșin, reprezentat de avocatul Adrian Manolache,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui Pavel Troșin, intervenient accesoriu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Pavel Troșin și s-a menținut hotărârea din data de 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 18 septembrie 2013, IP „Centrul de Informații Universitare” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Pavel Troșin, intervenient accesoriu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a invocat că, în conformitate cu contractul de finanțare nr. 6 din 05 septembrie 2011, încheiat între Pavel Troșin și IP „Centrul de Informații Universitare” și Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, Pavel Troșin a beneficiat de finanțare pentru studiile de masterat la Universitatea din Brunel, Londra pentru perioada 19 septembrie 2011 – 30 noiembrie 2012, la secția zi. La fel, între IP „Centrul de Informații Universitare” și Pavel Troșin a fost semnat contractul de grant condiționat pentru studii la masterat nr. 1 din 09 septembrie 2011, potrivit căruia reclamanta a oferit un grant în sumă de 25 289 lire sterline pentru studiile de masterat la Universitatea din Brunel, Londra.

Reclamanta IP „Centrul de Informații Universitare” a relatat că, prin contractul nominalizat, Pavel Troșin s-a obligat să finalizeze și să absolutească studiile de masterat și să activeze în serviciul public cel puțin 3 ani, din momentul absolvirii

studiilor de masterat. Prevederi analogice se conțin și în pct. 1.1. și 1.2. al contractului de grant condiționat pentru studii la masterat nr. 1 din data de 09 septembrie 2011.

Reclamanta a menționat că, și-a onorat obligațiile în termen și cu bună credință, pe când pârâtul Pavel Troșin nu și-a onorat obligațiile conform contractelor încheiate. Astfel, după finisarea studiilor de masterat, Pavel Troșin, în loc să revină în Moldova și să continue activitatea în serviciul public, a rămas în Marea Britanie și s-a angajat la Compania Mettle Consulting.

Reclamanta IP „Centrul de Informații Universitare” a indicat că, Pavel Troșin nu a prezentat toate rapoartele privind studiile efectuate, pe care trebuia să le prezinte conform pct. 2.5. al contractului de grant condiționat pentru studii la masterat nr. 1 din 09 septembrie 2011.

Reclamanta a invocat că, în temeiul art. 735, 737 și 748 Cod Civil și pct. 2.1. lit. b) al contractului de finanțare nr. 6 din 05 septembrie 2011, la 12 martie 2013 a reziliat contractul de finanțare nr. 6 din 05 septembrie 2011.

La fel, reclamanta IP „Centrul de Informații Universitare” a indicat că, în temeiul pct. 2.1. lit. b) și 2.2. lit. d) al contractului de finanțare nr. 6 din data de 05 septembrie 2011, reclamanta a solicitat de la Pavel Troșin, să restituie cheltuielile suportate pentru studiile de masterat în suma de 25 289 lire sterline, în termen de 30 zile de la data recepționării declarației de reziliere.

Reclamanta IP „Centrul de Informații Universitare” a afirmat că, inițial, pârâtul a acceptat să restituie grantul acordat, inițiindu-se o tranzacție, dar începând cu 18 aprilie 2013, nu mai răspunde la apeluri și la mesajele expediate în adresa acestuia.

Reclamanta a menționat că, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova este parte a contractului de finanțare nr. 6 din 05 septembrie 2011, iar Pavel Troșin a activat în Cancelaria de Stat a Republicii Moldova. Prin faptul că nu a revenit după studii în țară și nu a executat obligația de a activa în serviciul public, pe o perioadă de trei ani, după absolvirea studiilor de masterat, Pavel Troșin a încălcat drepturile și interesele Cancelariei de Stat.

Reclamanta IP „Centrul de Informații Universitare” a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Pavel Troșin în beneficiul său a datoriei în mărime de 25 289 lire sterline și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă Instituția Privată „Centrul de Informații Universitare” și s-a încasat din contul lui Pavel Troșin în beneficiul Instituției Private „Centrul de Informații Universitare” suma de 25 289 lire sterline, care urmează a fi convertiți în valută națională a RM la rata de schimb a Băncii Naționale a RM la momentul executării plății, cheltuielile de judecată, inclusiv taxa de stat în mărime de 1 500 lei și 4 500 lei cheltuielile pentru asistență juridică, iar în total, suma de 6 000 lei.

Prin decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Pavel Troșin și s-a menținut hotărârea din data de 27 decembrie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă Instituția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui

Pavel Troșin, intervenient accesoriu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 28 martie 2018, prin scrisoarea de expediere numărul 3917 (f. d. 199), însă la materialele cauzei lipsesc date despre recepționarea acesteia, iar în cererea de recurs recurentul Pavel Troșin a indicat că, a recepționat decizia din data de 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău la data de 29 mai 2018 (f. d. 204).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că, recursul a fost declarat de Pavel Troșin, reprezentat de avocatul Adrian Manolache, la data de 26 iulie 2018, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurentul, Pavel Troșin a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de IP „Centrul de Informații Universitare” să fie respinsă integral.

În motivarea cererii de recurs, recurentul Pavel Troșin a indicat că, nu este de acord cu hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel, deoarece sunt ilegale, emise cu încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, iar concluziile instanțelor ierarhic inferioare sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Recurentul Pavel Troșin a invocat că, concluzia instanței de apel cu privire la faptul că, IP „Centrul de Informații Universitare” a respectat procedura prealabilă și a reziliat contractul de finanțare nr.6 din 05 septembrie 2011, cât și contractul de grant condiționat nr. 1 din 09 septembrie 2011, este una greșită și contradictorie cu circumstanțele cauzei.

Recurentul Pavel Troșin a menționat că, în temeiul contractului de grant condiționat nr. 1 din 09 septembrie 2011, care nu a fost reziliat în mod unilateral, el a beneficiat de suma în mărime de 23 550, 88 lire sterline și suma de 23 332, 30 lei, dar nu suma de 25 289 lire sterline, cum este invocat în cererea de chemare în judecată.

La 19 septembrie 2018, în adresa intimatelor, IP „Centrul de Informații Universitare” și Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, a fost expediată copia recursului declarat de Pavel Troșin, reprezentat de avocatul Adrian Manolache cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, iar intimata Cancelaria de Stat a Republicii Moldova nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv, și nu a depus referință în termenul stabilit, la cererea de recurs declarată de către Pavel Troșin, reprezentat de avocatul Adrian Manolache.

La 29 octombrie 2018, intimata IP „Centrul de Informații Universitare” a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Prin încheierea din 07 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Pavel Troșin, reprezentat de avocatul Adrian Manolache, împotriva deciziei din data de 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Pavel Troșin, reprezentat de avocatul Adrian Manolache, urmează a fi admis, se casează parțial decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, în partea încasării din contul lui Pavel Troșin în beneficiul Instituției Private „Centrul de Informații Universitare” a sumei de 25 289 lire sterline, și în această parte se pronunță o hotărâre nouă, după cum urmează: Se încasează din contul lui Pavel Troșin în beneficiul Instituției Private „Centrul de Informații Universitare” suma de 23 550,88 lire sterline, convertiți în valută națională, la rata de schimb a Băncii Naționale a Moldovei, la momentul executării hotărârii și suma de 23 332,30 lei. În rest, încasarea sumei solicitate se respinge. Se mențin în rest, decizia din data de 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă Instituția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui Pavel Troșin, intervenient accesoriu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Iar, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că, la 18 septembrie 2013, IP „Centrul de Informații Universitare” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Pavel Troșin, intervenient accesoriu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă Instituția Privată „Centrul de Informații Universitare” și s-a încasat din contul lui Pavel Troșin în beneficiul Instituției Private „Centrul de Informații Universitare” suma de 25 289 lire sterline, care urmează a fi convertiți în valută națională a RM la rata de schimb a Băncii Naționale a RM la momentul executării plății, cheltuielile de judecată, inclusiv taxa de stat în mărime de 1 500 lei și 4 500 lei cheltuielile pentru asistență juridică, iar în total, suma de 6 000 lei.

Prin decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Pavel Troșin și s-a menținut hotărârea din data de 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă Instituția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui Pavel Troșin, intervenient accesoriu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Colegiul reține că, instanțele ierarhic inferioare corect au determinat că, litigiul dedus judecării este guvernat de normele Codului civil, care reglementează contractele, raporturile obligaționale, rezoluțiunea și rezilierea contractelor, or reclamanta IP „Centrul de Informații Universitare” a solicitat încasarea de la Pavel Troșin a sumelor achitate în temeiul contractului de finanțare nr. 6 din data de 05 septembrie 2011.

Art. 666 alin. (1) Cod civil prevede că, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Instanța de recurs reține că, conform contractului de finanțare nr.6 din data de 05 septembrie 2011, încheiat între IP „Centrul de Informații Universitare”, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova și Pavel Troșin, obiectul contractului îl constituie faptul că, IP „Centrul de Informații Universitare” oferă finanțare lui Pavel Troșin pentru studiile de masterat la Universitatea Brunei, Londra, Marea Britanie, în perioada 19 septembrie 2011-30 noiembrie 2012, la frecvența de zi (f.d.6-9).

Conform art.2.2. lit. c) din contractul de finanțare nr.6 din 05 septembrie 2011, încheiat între IP „Centrul de Informații Universitare”, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova și Pavel Troșin, ultimul s-a obligat să activeze în serviciul public cel puțin 3 ani, din momentul absolvirii studiilor de masterat (f.d.7).

Totodată, conform contractului de grant condiționat pentru studii de masterat nr.1 încheiat la 09 septembrie 2011, între IP „Centrul de Informații Universitare” și Pavel Troșin, IP „Centrul de Informații Universitare” s-a obligat că ofere un grant pentru participarea la studii de masterat la Universitatea Brunei, Londra, Marea Britanie, în perioada 19 septembrie 2011-30 septembrie 2012 în mărimea prevăzută în Anexa 1, iar bursierul Pavel Troșin este de acord să se reîntoarcă în țara natală, imediat după expirarea termenului bursei acestuia. În cazul în care bursierul nu se reîntoarce în țara natală după finisarea bursei, precum este stipulat în prezentul contract, Centrul ar putea solicita bursierului rambursarea tuturor mijloacelor financiare achitate bursierului (f.d.10).

Astfel, instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că, în baza ambelor contracte, părțile și-au asumat anumite drepturi și obligațiuni, printre care IP „Centrul de Informații Universitare” s-a obligat să achite suma, iar Pavel Troșin s-a obligat să activeze în serviciul public cel puțin 3 ani, din momentul absolvirii studiilor de masterat.

Instanța de recurs reiterează faptul, că atât contractul de finanțare nr.6 din 05 septembrie 2011, încheiat între IP „Centrul de Informații Universitare”, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova și Pavel Troșin cât și contractul de grant condiționat pentru studii de masterat nr.1 încheiat la 09 septembrie 2011, între IP „Centrul de Informații Universitare” și Pavel Troșin, au fost semnate de către Pavel Troșin și nu au fost contestate de către ultimul, fiind în vigoare.

Conform art. 572 alin. (2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Art. 512, 513 Cod civil stabilesc că, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligația poate fi pură și simplă sau afectată de modalități. Prestația trebuie să fie

posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri. Debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Instanța de recurs relevă că, IP „Centrul de Informații Universitare” și-a executat obligațiile asumate în cadrul contractelor sus menționate, prin achitarea sumelor necesare pentru finanțarea studiilor de masterat a lui Pavel Troșin la Universitatea Brunei, Londra, Marea Britanie, în perioada 19 septembrie 2011-30 noiembrie 2012, la frecvența de zi, fapt confirmat prin bonurile și dispozițiile de plată anexate la materialele cauzei.

Totodată, Pavel Troșin nu și-a onorat obligațiile asumate prin contractul de finanțare nr.6 din 05 septembrie 2011, cât și contractul de grant condiționat pentru studii de masterat nr. 1 din la 09 septembrie 2011, și anume nu s-a întors în țară ca să activeze în serviciul public cel puțin 3 ani, din momentul absolvirii studiilor de masterat, dar nici nu a restituit reclamantei cheltuielile de finanțare pentru studiile de masterat.

Conform art. 735 Cod civil, o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți. Pentru determinarea neexecutării esențiale, în special se iau în considerare următoarele circumstanțe: a) neexecutarea privează substanțial creditorul de ceea ce acesta se aștepta de la executarea contractului, cu excepția cazului când debitorul demonstrează că nu a prevăzut și nu putea să prevadă în mod rezonabil rezultatul scontat; b) executarea întocmai a obligațiilor ține de esența contractului; c) neexecutarea este intenționată sau din culpă gravă; d) neexecutarea dă temei creditorului să presupună că nu poate conta pe executarea în viitor a contractului.

Conform art. 737 alin. (1) Cod civil, rezoluțiunea contractului operează prin declarație scrisă față de cealaltă parte.

Iar, art. 748 alin. (1) Cod civil, prevede că, dacă motivul rezilierii constă în neexecutarea unei obligații contractuale, rezilierea este admisibilă numai la expirarea fără rezultat a unui termen de remediere (termen de grație) sau după o somație rămasă fără efect.

Instanța de recurs reține că, IP „Centrul de Informații Universitare” a înaintat declarație de reziliere a contractelor, prin care a solicitat rambursarea sumelor pentru achitarea studiilor la master (f.d.17-18), care a fost recepționată de Pavel Troșin la data de 18 martie 2013, conform trimiterii poștale MD2012149744 (f.d.19).

Însă, deși Pavel Troșin a recepționat declarația de reziliere, nu a răspuns la aceasta și nici nu a rambursat sumele încasate în temeiul acestor contracte.

Totodată, Colegiul relevă că, instanțele ierarhic inferioare corect au conchis că, argumentele lui Pavel Troșin precum că, IP „Centrul de Informații Universitare” a reziliat unilateral doar contractul de finanțare nr.6 din 05 septembrie 2011, dar nu și contractul de grant nr. 1 din 09 septembrie 2011, în baza căruia acesta a beneficiat de mijloacele bănești pentru studii. Or, scopul ambelor contracte este onorarea clauzelor Memorandumului încheiat la 18 noiembrie 2010 între Guvernul Republicii Moldova și Institutul pentru o societate Deschisă, Fundația pentru Societate Deschisă și IP „Centru de Informații Universitare”, iar obiectul acestora

este finanțarea studiilor lui Pavel Troșin, în scopul revenirii în țară după studii și activarea acestuia în serviciul public cel puțin 3 ani.

Mai mult, lipsa inițială a contractului de finanțare nr. 6 din 05 septembrie 2011, făcea imposibilă încheierea contractului de grant nr. 1 din 09 septembrie 2011.

La fel, deși declarația de reziliere e intitulată ca fiind declarație de reziliere a contractului de finanțare nr. 6 din 05 septembrie 2011, în aceasta se menționează despre ambele contracte, fiind solicitată restituirea cheltuielilor pentru finanțarea studiilor de masterat a lui Pavel Troșin, care au constituit obiectul ambelor contracte, pentru neonorarea obligațiilor de revenire în țară după studii și de a activa în serviciul public.

Respectiv, Colegiul conchide că, instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că, IP „Centrul de Informații Universitare” a respectat procedura de rezoluțiune a contractelor (f.d.17-18).

Conform art. 738 alin. (1) Cod civil, în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sînt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie prestațiile executate și veniturile realizate.

Instanța de recurs menționează că, din momentul în care declarația de rezoluțiune parvine celeilalte părți contractul încetează și toate părțile contractului sînt eliberate de obligația de a executa prestațiile datorate în temeiul contractului și în același timp toate părțile trebuie să restituie prestațiile primite și veniturile pe care le-au obținut. Obligația părților de a restitui toate prestațiile primite intervine în cazul contractelor cu executare instantanee și anume această obligație face diferența dintre rezoluțiune și reziliere.

Pentru determinarea efectelor rezoluțiunii trebuie să se țină cont de faptul că în cazurile în care obligațiile urmau să fie executate în mai multe tranșe care pot fi privite ca obligații separate trebuie să fie restituite doar prestațiile în privința cărora au existat temeiuri de rezoluțiune.

Instanța de recurs relevă că, instanțele ierarhic inferioare eronat au dispus încasarea din contul lui Pavel Troșin în beneficiul Instituției Private „Centrul de Informații Universitare” suma de 25 289 lire sterline, care urmează a fi convertiți în valută națională a RM la rata de schimb a Băncii Naționale a RM la momentul executării plății. Or, în urma rezoluțiunii contractelor, părțile trebuie să restituie prestațiile în modul primit.

Astfel, Pavel Troșin a încasat de la IP „Centrul de Informații Universitare”, conform ordinului de plată nr.3 din 28 septembrie 2011, suma de 4 620,88 lire sterline (f.d.30), conform ordinului de plată nr.2 din 28 septembrie 2011, suma de 11 500 lire sterline (f.d.31), conform ordinului de plată nr.7 din 25 octombrie 2011, suma de 2 400 lire sterline (f.d.32), conform ordinului de plată nr.2 din data de 07 februarie 2012, suma de 2 000 lire sterline (f.d.36), conform ordinului de plată nr.19 din 08 noiembrie 2012, suma de 3 030 lire sterline (f.d.37), conform dispoziției de plată nr.92 din 28 septembrie 2011, suma de 18 608,30 lei (f.d.38), conform ordinului de plată nr.255 din 28 septembrie 2011, suma de 4 724 lei (f.d.39), în total 23 550, 88 lire sterline și 23 332,30 lei.

Ținînd cont de normele legale precitate și de efectele rezoluțiunii, în special că părțile trebuie să restituie prestațiile în modul primit, Colegiul relevă că, instanțele

ierarhic inferioare eronat au încasat suma de 25 289 lire sterline, or Pavel Troșin trebuie să restituie ceea ce a primit, și anume 23 550, 88 lire sterline și 23 332,30 lei.

Respectiv, instanța de recurs relevă că, suma ce excede suma încasată, și anume diferența dintre suma solicitată, în mărime de 25 289 lire sterline și suma încasată, în mărime de 23 550,88 urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În corespundere cu dispozițiile art. 83 alin. (2) Cod de procedură civilă, în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

În conformitate cu art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin.(1), lit. a) din Legea taxei de stat, pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil, tariful taxei de stat se stabilește în quantum de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice.

Astfel, instanța de recurs indică că, prima instanță corect a dispus încasarea sumei de 1 500 lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii, în circumstanțele în care acțiunea a fost admisă parțial, și pretenția privind încasarea taxei achitate la depunerea acțiunii urma a fi încasată în limita pretențiilor admise, iar conform ordinului de plată nr. 140 din 26 iulie 2013 IP „Centrul de Informații Universitare” (f.d.1) a achitat această sumă cu titlu de taxă de stat la depunerea acțiunii.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Astfel, Colegiul relevă că, prima instanță corect a încasat din contul lui Pavel Troșin în beneficiul IP „Centrul de Informații Universitare” suma de 4 500 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. Or, în prima instanță, IP „Centrul de Informații Universitare” a fost reprezentat în instanța de judecată, de avocatul Teodor Bordei, în baza mandatului MA 0414920 din 10 august 2013 (f.d.2), pentru

ce IP „Centrul de Informații Universitare” a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 4 500 lei, conform ordinului de plată nr. 139 din 26 iulie 2013 (f.d.101).

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din data de 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, faptul că recursul declarat de Pavel Troșin, reprezentat de avocatul Adrian Manolache este întemeiat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursul declarat de Pavel Troșin, reprezentat de avocatul Adrian Manolache, se casează parțial decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, în partea încasării din contul lui Pavel Troșin în beneficiul Instituției Private „Centrul de Informații Universitare” a sumei de 25 289 lire sterline, și în această parte se pronunță o hotărâre nouă, după cum urmează: Se încasează din contul lui Pavel Troșin în beneficiul Instituției Private „Centrul de Informații Universitare” suma de 23 550,88 lire sterline, convertiți în valută națională, la rata de schimb a Băncii Naționale a Moldovei, la momentul executării hotărârii și suma de 23 332,30 lei. În rest, încasarea sumei solicitate se respinge. Se mențin în rest, decizia din data de 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă Instituția Privată „Centrul de Informații

Universitare” împotriva lui Pavel Troșin, intervenient accesoriu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Pavel Troșin, reprezentat de avocatul Adrian Manolache.

Se casează parțial decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, în partea încasării din contul lui Pavel Troșin în beneficiul Instituției Private „Centrul de Informații Universitare” a sumei de 25 289 de lire sterline, și în această parte se pronunță o hotărâre nouă, după cum urmează:

Se încasează din contul lui Pavel Troșin în beneficiul Instituției Private „Centrul de Informații Universitare” suma de 23 550,88 de lire sterline, convertiți în valută națională, la rata de schimb a Băncii Naționale a Moldovei, la momentul executării hotărârii și suma de 23 332,30 de lei.

În rest, încasarea sumei solicitate se respinge.

Se mențin în rest, decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 27 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui Pavel Troșin, intervenient accesoriu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Visternicean

Victor Burduh

Nina Vascan